Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2023/2528

14.11.2023.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2023/2528

(2023. gada 9. oktobris)

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 148. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([1]),

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([2]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu ([3]),

tā kā:

(1) Lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus par pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, līdzsvarotu izaugsmi, vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai ir jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā un jo īpaši jātiecas atbalstīt kvalificētu, apmācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus darba tirgus, kas ir vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā. Dalībvalstīm, ņemot vērā valstu praksi attiecībā uz darba devēju un darba ņēmēju atbildību, nodarbinātības veicināšana jāuzskata par vispārsvarīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā jākoordinē Padomē.

(2) Savienībai ir jāapkaro sociālā atstumtība un diskriminācija un ir jāveicina sociālais taisnīgums un aizsardzība, sieviešu un vīriešu līdztiesība, paaudžu solidaritāte un bērnu tiesību aizsardzība, kā noteikts LES 3. pantā. Nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienībai ir jāņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta nodarbinātības līmeņa veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanu, augsta līmeņa izglītības un apmācības nodrošināšanu un cilvēka veselības aizsardzību, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 9. pantā.

(3) Saskaņā ar LESD Savienība ir izstrādājusi un īstenojusi politikas koordinēšanas instrumentus ekonomikas un nodarbinātības politikas jomās. Kā daļa no minētajiem instrumentiem Padomes Lēmuma (ES) 2022/2296 ([4]) pielikumā izklāstītās dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes ("pamatnostādnes") kopā ar dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm, kas noteiktas Padomes Ieteikumā (ES) 2015/1184 ([5]), veido integrētās pamatnostādnes. Integrētajām pamatnostādnēm, paturot prātā dalībvalstu savstarpējo atkarību, jānosaka, kā dalībvalstīs un Savienībā īstenot politiku. No tā izrietošu koordinētu Savienības un valstu politikas un reformu rezultātā ir jānonāk pie atbilstoša vispārēju, ilgtspējīgu ekonomikas un sociālās politikas risinājumu kopuma, kam būtu jārada plašāka pozitīva ietekme uz darba tirgiem un sabiedrību kopumā un efektīvi jāreaģē uz vidēja un ilgtermiņa problēmām, kā arī sekām, ko izraisa tādas krīzes kā Covid-19 pandēmija un jaunākajā vēsturē – Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un augošā dzīves dārdzība.

([1]) 2023. gada 13. septembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([2]) 2023. gada 20. septembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([3]) 2023. gada 11. jūlija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([4]) Padomes Lēmums (ES) 2022/2296 (2022. gada 21. novembris) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 304, 24.11.2022., 67. lpp.).
([5]) Padomes Ieteikums (ES) 2015/1184 (2015. gada 14. jūlijs) par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Eiropas Savienības ekonomikas politikai (OV L 192, 18.7.2015., 27. lpp.).

(4) Lai veicinātu ekonomisko un sociālo progresu, atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, stiprinātu Savienības rūpniecisko bāzi un panāktu iekļaujošus, konkurētspējīgus un noturīgus darba tirgus Savienībā, dalībvalstīm būtu jānovērš darbaspēka un prasmju trūkums un jāveicina kvalitatīva izglītība, apmācība, uz nākotni orientēta profesionālā izglītība un apmācība un mūžilga prasmju pilnveide un pārkvalifikācija, kā arī efektīva aktīva darba tirgus politika un labākas karjeras iespējas, stiprinot saiknes starp izglītības sistēmu un darba tirgu un atzīstot prasmes, zināšanas un kompetences, kas iegūtas neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā.

(5) Pamatnostādnes ir saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tostarp Padomes 2021. gada 14. jūnija ([6]), 2021. gada 29. novembra ([7]), 2022. gada 5.aprīļa ([8]), 2022. gada 16. jūnija ([9]), 2022. gada 28. novembra ([10]), 2022. gada 8. decembra ([11]) un 2023. gada 30. janvāra ([12]) ieteikumiem, Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/402 ([13]), Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju ([14]), Komisijas paziņojumiem par ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošanu. Rīcības plānu sociālajai ekonomikai ([15]), par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.-2027. gadam ([16]), par Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju 2021.-2030. gadam ([17]), par Personu ar invaliditāti nodarbinātības paketi ([18]), par Eiropas Aprūpes stratēģiju ([19]), par Zaļā kursa industriālo plānu neto nulles emisiju laikmetam ([20]), par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā ([21]), par labāku dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšanu ([22]), Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumiem (ES) 2021/2316 ([23]) un (ES) 2023/936 ([24]), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām (ES) 2022/2041 ([25]), (ES) 2022/2381 ([26]) un (ES) 2023/970 ([27]).

([6]) Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).
([7]) Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).
([8]) Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis), "Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā" (OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.).
([9]) Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā (OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem (OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243, 27.6.2022., 35. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).
([10]) Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) "Ceļi uz panākumiem skolā" un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu (OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.).
([11]) Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).
([12]) Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).
([13]) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (*EASE*) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).
([14]) Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).
([15]) COM(2021) 778 final.
([16]) COM(2020) 624 final.
([17]) COM(2021) 101 final.
([18]) Personu ar invaliditāti nodarbinātības pasākumu kopums, ar kuru plānots uzlabot personu ar invaliditāti iespējas darba tirgū – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība – Eiropas Komisija (europa.eu)
([19]) COM(2022) 440 final.
([20]) COM(2023) 62 final.
([21]) COM(2023) 38 final un COM(2023) 40 final.
([22]) COM(2022) 494 final.
([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp.).
([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/936 (2023. gada 10. maijs) par Eiropas Prasmju gadu (OV L 125, 11.5.2023., 1. lpp.).
([25]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā, (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).
([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2381 (2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp.).
([27]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp.).

(6) Eiropas pusgads apvieno šos dažādos instrumentus visaptverošā sistēmā, ar kuras palīdzību tiek īstenota integrēta daudzpusēja ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinācija un uzraudzība Savienībā. Cenšoties panākt vidisko ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un makroekonomisko stabilitāti, Eiropas pusgadā ir integrēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi un tā uzraudzības instruments – sociālo rezultātu pārskats –, un paredzēta cieša sadarbība ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Tas arī atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Savienības un dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Savienības pārkārtošanos uz klimatneitrālu, vidiski ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja, jānodrošina pienācīgi darba nosacījumi, jāveicina inovācija, jāsekmē sociālais taisnīgums, vienlīdzīgas iespējas un augšupēja sociāli ekonomiskā konverģence un jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības.

(7) Klimata pārmaiņas un citas ar vidi saistītas problēmas, nepieciešamība nodrošināt taisnīgu zaļo pārkārtošanos, vēl lielāka pāreja uz enerģētisko neatkarību, uzlabota neto nulles emisiju industriju konkurētspēja un nepieciešamība nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, kā arī digitalizācijas, mākslīgā intelekta un platformu ekonomikas attīstība, tāldarba pieaugums un demogrāfiskās pārmaiņas būtiski pārveido Savienības ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāsadarbojas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šādām strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu līmenī, vienlaikus atzīstot sociālo partneru lomu, ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības noteikumiem par ekonomikas pārvaldību, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politikas rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt reformas, kas sekmē piemērotu un iekļaujošu ekonomisko izaugsmi, kvalitatīvu darbvietu izveidi, ražību, pienācīgus nodarbinātības nosacījumus, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju konverģenci, ekonomikas noturību un fiskālās atbildības īstenošanu.

Kā norādīts Padomes 2022. gada 16. jūnija Ieteikumā par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, izglītības un apmācības dimensijas sistemātiska integrēšana citās rīcībpolitikās, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos un ilgtspējīgu attīstību mūžizglītības perspektīvā, var atbalstīt minēto rīcībpolitiku īstenošanu. Atbalsts būtu jāsniedz no esošajām Savienības finansēšanas programmām un jo īpaši no Atveseļošanas un noturības mehānisma, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ([28]), un no kohēzijas politikas fondiem, tostarp no Eiropas Sociālā fonda Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057 ([29]), un no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, ko reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 ([30]), kā arī no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1056 ([31]). Politiskajā rīcībā būtu jāapvieno pasākumi piedāvājuma jomā un pieprasījuma jomā, vienlaikus ņemot vērā šādu pasākumu ietekmi uz ekonomiku, vidi, nodarbinātību un sociālo jomu.

(8) Eiropas sociālo tiesību pīlārā, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada novembrī ([32]), ir noteikti divdesmit principi un tiesības atbalstīt labi funkcionējošus un taisnīgus darba tirgus un labklājības sistēmas, kas strukturētas trīs kategorijās: vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība, taisnīgi darba apstākļi un sociālā aizsardzība un iekļaušana. Minētie principi un tiesības dod stratēģisku ievirzi Savienībai, nodrošinot, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, vides ilgtspēju un digitalizāciju, kā arī demogrāfiskās pārmaiņas ir sociāli godīgas un taisnīgas un saglabā teritoriālo kohēziju. Eiropas sociālo tiesību pīlārs kopā ar sociālo rezultātu pārskatu veido pamatprincipu kopumu, kas palīdzēs pārraudzīt dalībvalstu nodarbinātības un sociālos rādītājus, virzīt

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.).

([30]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp.).

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).

([32]) Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

reformas un investīcijas valsts, reģionālā un vietējā līmenī un mūsdienu ekonomikā apvienot "sociālos" un "tirgus" aspektus, arī veicinot sociālo ekonomiku. Komisija 2021. gada 4. martā nāca klajā ar rīcības plānu Savienības sociālo tiesību pīlāra īstenošanai ("rīcības plāns"), kurā iekļauti vērienīgi, tomēr reāli Savienības pamatmērķi par nodarbinātības palielināšanu, par prasmēm un par nabadzības mazināšanu un papildu apakšmērķi 2030. gadam, kā arī pārskatītais sociālo rezultātu pārskats.

(9) Valstu vai valdību vadītāji Portu sociālajā samitā 2021. gada 8. maijā atzina Eiropas sociālo tiesību pīlāru par būtisku atveseļošanas elementu, norādot, ka tā īstenošana stiprinās Savienības virzību uz digitālu, zaļu un taisnīgu pārkārtošanos un palīdzēs sasniegt augšupēju sociālo un ekonomisko konverģenci un risināt demogrāfiskās problēmas. Viņi uzsvēra, ka sociālā dimensija, sociālais dialogs un sociālo partneru aktīva iesaistīšana ir izteikti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā un atzinīgi novērtēja jaunos Savienības pamatmērķus. Viņi apstiprināja savu Eiropadomes Stratēģiskajā programmā 2019.–2024. gadam noteikto apņēmību turpināt padziļināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu Savienības un valstu līmenī, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās kompetences, kā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes principu. Visbeidzot, viņi uzsvēra, ka ir svarīgi arī augstākajā līmenī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Savienības 2030. gada pamatmērķu īstenošanu.

(10) Savienības vadītāji pamatmērķi 2030. gadam attiecībā uz nodarbinātību (ka nodarbinātiem vajadzētu būt vismaz 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem), prasmēm (ka mācībās katru gadu būtu jāpiedalās vismaz 60 % pieaugušo) un nabadzības samazināšanu (ka nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaits būtu jāsamazina vismaz par 15 miljoniem, un to skaitā vajadzētu būt pieciem miljoniem bērnu), kurus atzinīgi novērtēja valstu vai to valdību vadītāji Portu sociālajā samitā 2021. gada 8. maijā un 2021. gada jūnija Eiropadome, kopā ar pārskatīto sociālo rezultātu pārskatu palīdzēs uzraudzīt progresu virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanu politikas koordinēšanā Eiropas pusgada kontekstā. Portu sociālais samits turklāt aicināja dalībvalstis noteikt vērienīgus valsts mērķrādītājus, kam, pienācīgi ņemot vērā katras valsts izejas pozīciju, būtu jāsniedz atbilstīgs ieguldījums Savienības pamatmērķu 2030. gadam sasniegšanā. Laikposmā no 2021. gada septembra līdz 2022. gada jūnijam pēc Komisijas uzaicinājuma dalībvalstis iesniedza savus nacionālos mērķrādītājus. 2022. gada jūnija Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības padomē (*EPSCO*) ministri uzsvēra, ka ir svarīgi arī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Savienības 2030. gada pamatmērķu īstenošanu. Ņemot vērā iepriekš minēto, minētie valstu mērķi tagad ir ietverti 2023. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā, un tie tiks vēl vairāk integrēti Eiropas pusgada uzraudzības instrumentos. Turklāt *EPSCO* padomdevējas struktūras ir pabeigušas svarīgākos ziņojumus, lai sniegtu informāciju Eiropas pusgada debatēm *EPSCO* padomes 2023. gada jūnija sanāksmē par iespējamu satvaru, lai stiprinātu augšupējas sociālās konverģences risku novērtēšanu un uzraudzību Savienībā.

(11) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas rīcību, kuras mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsvērdama to, ka Krievija pārkāpj starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus. Pašreizējā kontekstā pagaidu aizsardzība, kas piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ([33]), sniedz ātru un efektīvu palīdzību Savienības valstīs pārvietotajām personām, kuras bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un ļauj šādām pārvietotajām personām izmantot minimālās tiesības visā Savienībā, kas nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. Piedaloties Savienības darba tirgos, no Ukrainas pārvietotās personas var dot ieguldījumu Savienības ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un cilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. Tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt ar nodarbinātību un prasmēm, tostarp ar kvalifikāciju atzīšanu, saistītās problēmas, kuras izriet no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, dalībvalstīm būtu jāiesaista sociālie partneri. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma minētā kara ietekmes samazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

([33]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

(12) Darba tirgus reformām, arī valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāievēro valstu sociālā dialoga prakse un sociālo partneru autonomija, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, ilgtspējīgu izaugsmi un augšupēju sociāli ekonomisko konverģenci. Šādām reformām būtu jādod iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktorus, tai skaitā ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvietu izveides, darba nosacījumu, nodarbinātu personu nabadzības, izglītības, apmācības un prasmju, sabiedrības veselības un sociālās aizsardzības un iekļaušanas, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. Šajā ziņā Atveseļošanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi dalībvalstīm palīdz īstenot reformas un veikt investīcijas, kas atbilst Savienības prioritātēm, tādējādi veidojot Savienības ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku un noturīgāku un labāk sagatavotu attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos mainīgajā kontekstā pēc Covid-19 pandēmijas. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājis jau esošās sociālekonomiskās problēmas. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina rūpēties par to, lai tiktu mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un lai pārkārtošanās būtu sociāli godīga un taisnīga, ņemot vērā arī to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu un tehnoloģiju importa, jo īpaši no Krievijas. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu un noturīgu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā.

Lai atbalstītu statusa maiņu darba tirgū, jo īpaši ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā cita starpā uzsvērts Komisijas Ieteikumā (ES) 2021/402 un Padomes 2022. gada 16. jūnija Ieteikumā par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu darbā pieņemšanas un profesionālās pārejas stimulus, prasmju politiku, tostarp mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, kā arī mērķorientētus, iedarbīgus un pielāgojamus nodarbinātības dienestus. Būtu jānodrošina pienācīgi darba nosacījumi, tostarp darba aizsardzība un darba ņēmēju fiziskā un garīgā veselība.

(13) Būtu jānovērš diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un jāatbalsta jauniešu nodarbinātība. Būtu jāsniedz visiem vienlīdzīga piekļuve un iespējas un būtu jāsamazina nabadzība un sociālā atstumtība, jo īpaši bērnu, personu ar invaliditāti un romu tautības iedzīvotāju nabadzība un atstumtība, jo īpaši nodrošinot darba tirgu un adekvātu un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu pilnvērtīgu darbību, kā noteikts Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumā un Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikumā par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu ([34]), un likvidējot šķēršļus, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu izglītību, apmācību, mūžizglītību un dalību darba tirgū, arī veicot investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē atbilstīgi Eiropas Garantijai bērniem un Padomes Ieteikumam par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi ("Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam"), kā arī investīcijas digitālo un zaļo prasmju jomā saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu, Padomes Ieteikumu par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām un Padomes Ieteikumu par ceļiem uz panākumiem skolās. Savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve cenas ziņā pieejamai kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei saskaņā ar Padomes Ieteikumu par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei, kā arī veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp profilaksei un veselības aprūpes veicināšanai, ir īpaši svarīga, ņemot vērā arī iespējamos veselības apdraudējumus nākotnē un saistībā ar sabiedrības novecošanu.

Būtu jāturpina īstenot personu ar invaliditāti potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi un sociālo attīstību saskaņā ar Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju ([35]), kurā dalībvalstis tika aicinātas noteikt nodarbinātības un pieaugušo izglītības mērķus personām ar invaliditāti. Jaunas tehnoloģijas un mainīgas darbavietas visā Savienībā ļauj nodrošināt elastīgāku darba organizāciju, kā arī uzlabot ražīgumu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlaikus veicinot Savienības zaļo saistību izpildi. Minētās norises arī jaunas problēmas darba tirgū, ietekmējot darba ņēmēju darba nosacījumus, veselību un drošību darbā un piekļuvi sociālajai aizsardzībai. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka jauni darba organizācijas veidi tiek pārvērsti kvalitatīvās darbvietās un veselīgās darbavietās, saglabājot iedibinātās darba un sociālās tiesības un stiprinot Eiropas sociālo modeli.

([34]) Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

([35]) COM(2021) 101 final.

(14) Integrētās pamatnostādnes būtu jāizmanto par pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, kurus Padome var sniegt dalībvalstīm. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto savi *REACT-EU* resursi, kas noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2221 ([36]), ar kuru līdz 2023. gadam tiek stiprināti 2014.–2020. gada kohēzijas politikas fondi un Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām (EAFVP). Pašreizējās Ukrainas krīzes dēļ Regula (ES) 2020/2221 ir papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/562 ([37]), kā arī ar turpmākiem grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1060 ([38]) par priekšfinansējuma palielināšanu *REACT-EU* vajadzībām un ar jaunām vienības izmaksām, kas palīdzēs paātrināt to cilvēku integrāciju, kuri pamet Ukrainu un ierodas Savienībā, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/613 ([39]).

Turklāt 2021.–2027. gada plānošanas periodā dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto Eiropas Sociālais fonds Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Atveseļošanas un noturības mehānisms, un citi Savienības fondi, to skaitā Taisnīgas pārkārtošanās fonds, kā arī fonds *InvestEU*, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523 ([40]), lai veicinātu kvalitatīvu nodarbinātību un sociālās investīcijas, apkarotu nabadzību un sociālo atstumtību, cīnītos pret diskrimināciju nolūkā nodrošināt piekļūstamību un iekļautību, kā arī lai veicinātu darbaspēka prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas, mūžizglītību un augstas kvalitātes izglītību un apmācību visiem, ietverot arī digitālo pratību un prasmes, lai pilsoņiem dotu zināšanas un kvalifikācijas, kas nepieciešamas digitālajai un zaļajai ekonomikai. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/691 ([41]) izveidotais Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem, kas atlaisti lielu pārstrukturējošu notikumu rezultātā, tādu kā Covid-19 pandēmija, globālu tendenču izraisītas sociālekonomiskās pārmaiņas un tehnoloģiskās un vides pārmaiņas. Lai gan integrētās pamatnostādnes ir adresētas dalībvalstīm un Savienībai, tās būtu jāīsteno partnerībā ar visām valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, šajā darbībā cieši iesaistot parlamentus, kā arī sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus.

(15) Nodarbinātības komitejai un Sociālās aizsardzības komitejai saskaņā ar attiecīgām Līgumos paredzētām pilnvarām ir jāuzrauga, kā attiecīgā politika tiek īstenota, raugoties no pamatnostādņu aspekta. Minētajām komitejām un citām Padomes darba sagatavošanas struktūrām, kas iesaistītas ekonomikas un sociālās politikas koordinēšanā, ir cieši jāsadarbojas. Būtu jāuztur politikas dialogs starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, jo īpaši par dalībvalstu pamatnostādnēm.

(16) Ir notikusi apspriešanās ar Sociālās aizsardzības komiteju,

([36]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/2221 (2020. gada 23. decembris), ar ko Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz papildu resursiem un īstenošanas kārtību, lai palīdzētu veicināt ar Covid-19 pandēmiju un tās sociālajām sekām saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (*REACT-EU*) (OV L 437, 28.12.2020., 30. lpp.).

([37]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/562 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*) (OV L 109, 8.4.2022., 1. lpp.).

([38]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

([39]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/613 (2022. gada 12. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz lielāku priekšfinansējumu no *REACT-EU* resursiem un vienības izmaksu noteikšanu (OV L 115, 13.4.2022., 38. lpp.).

([40]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

([41]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013 (OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes, kā izklāstīts Lēmuma (ES) 2022/2296 pielikumā, paliek spēkā 2023. gadam, un dalībvalstis tās ņem vērā savā nodarbinātības politikā un reformu programmās.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Luksemburgā, 2023. gada 9. oktobrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
Y. DÍAZ PÉREZ